

Lo Somaten

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dijous 8 de Maig de 1902.

ANY XVII

NUM. 4277

Redacció y Administració: Lliga Catalanista, Amargura, 1

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. 4'—
Extranjer y Ultramar. 8'—

Anuncis, a preus convencionales

TRIPLE AYGA DE AZAHAR SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

XAMPANY CATALUNYA

MIRÓ • Y • TARRAGÓ - REUS

Concours Egyptien de Produits Espagnols á Alexandrie. 1901 - 1902. Grand diploma d'honneur avec Medaille, pour Champagne extra carte d'or.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas.
—Dr. Letamendi.—
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'asar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Lotionis, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, unich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

GRAN DIPOSIT DE CARBURO DE CALS

Sens competencia possible per sa calitat extra superior, sense pols, producció máxima de gas y preu reduhit.

UNICH DEPOSITARI: **Eugeni Torroja y Argilaga**

Plassa de Sant Francesch, número 1 y Plassa de Prim, número 3.—REUS

INCREDIBLE VERITAT!!

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d'or de ley garantizat (18 quilats) ab bonichs y explendents brillants, quimicament perfectes, de mes valor, per son constant esplendor y llimpiésa, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

- se regalan al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels lligitims. Gran Premi en la Exposició de Paris.
- Anells pera cabeller, or brillant. 50 pessetas.
- Idem pera idem (brillant molt gros). 100 "
- Agulla, idem, idem. 25 "
- Agulla, idem, idem. (brillant molt gros). 50 "
- Anells pera senyora ó senyoreta, idem, id. 25 "
- Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, id. 25 "
- Idem pera senyora, idem, idem. 50 "
- Idem pera idem (brillant gros). 100 "
- Idem pera noyas (verdader regalo). 25 "

S' envian franch de tot gasto per correu, en caixetas certificadas y declaradas mercancías; pera tot Espanya y illas.
No se servirá cap pedido que no vaji acompanyat de son import en bitllets del Banch d' Espanya, en carta certificada ó valor declarat.
Se té d' enviar la mida de las anells, presentis ab un fil al entorn del dit.
No's fan descuentes; no's concedeixen representacions, ni s' envian catalechs, dibuixos ni mostrars.
A tot comprador que no's conformi ab la mercancia se li retornará immediatament son import.
Dirigirse al representant general y unich de la Societat «Oro y Brillantes», Am: Alaska, G. A. Buysa, Corso Romana, 104 y 106, Milan (Italia).

CINISME

Lo mateix dia en que 'ls treballadors celebraban la festa del primer de Maig, lo senyor Silvela, home que 's vol dir de govern, pronunciava ab gran cinisme al Congrés unas paraulas que per si solas retratan de cos, enter á n'aquest polítich que no duptém serà llegitim y finest successor d' en Cánovas.
En la cuestió socialista, deya en Silvela; "qualsevol intent precipitat podria sernos desastros."
En aquest punt, lo fasell Manser y l'avenens que aquet fusell representa, demostra que pel demunt de tot hi ha una forsa superior que regula y manté la armonia en lo mon.
Si avuy sols contessim ab l' antich fasell

de pedra foguera devant de las masses socialistas ó anarquistas, nos trobariam cara á cara d' una revolució formidable. Ha crescut ab la organizació la forsa de las masses obreras, pero també disposém de grans avenços. Devant de las masses socialistas y anarquistas tenim los Mausers. Aqúets s' imponen, y 's restableix la armonia."
Aquestas paraulas que tingueren com a complement una forta protesta de rumors mes significatius per lo punt ahont se pronunciavan, ademés de constituir una provocació á la classe obrera son una demostració palpable y evident del sistema de govern d' aquets polítichs que volguentse dir liberals donan cada dia una prova mes de que no poden ni saben viurer sens l' estat de forsa que conti-

nuament posen en pràctica y que tindran que regoneixe en son únic puntal per a sa malaltissa existència.

En lloch de buscar solucions al difícil problema social, en plé parlament y per un quefe de partit se pronuncian las paraules que hem transcrit y aixó si que 'ns aferra més y més en l' opinió de que la solució dels problemas actuals no la trobarem pas en lo parlament actual ni en nostres polítichs.

Y no han pás de confiar tampoch los obrers en altres polítichs. Fins los mateixos que 's volen dir sos defensors y sos amichs, están demostrant á cada pás que tots aquells afalags y fingidas defenses de la classe obrera, no son més que buscar medis per a obtindre un avens en sa desdixada carrera política.

La classe treballadora s' haurá de convence d' una vegada que li sobran discursos y xerramecas y en cambi necessita protecció, feyna y pau. Son benestar comensará 'l día en que comensí la justícia á illuminar los pobles oprimits y en que en lloch de dividirlos y odiar moltes voltas á qui no 's coneix, compartirem com a bons germans los drets il·legítims que l' absorció d' un Estat unificador nega á las més justificadas iniciatives particulars.

Als federals d'aquesta terra(*)

May amago las mevas ideas, y en l' ordre de lo polítich me penso que n' he dat probas. Si, donchs, no 's creu encertat lo que vaig á dir, al menys se trobará sincer com ho es.

No 'ns enganyem nosaltres mateixos los federals fentnos la ilusió de que 'l nostre partit es encara robust y fort. No solament no es fort y robust, sinó que ni siquiera és; perque morí ab en Pi y Margall, quals talent, prestigi, venerabilitat y historia havian estat la seva ánima.

Lo que no morí ni podia morir ab aquell home il·lustre es lo federalisme; perque aquest es una aspiració consubstancial ab los pobles del mon civilisats, que si per ésser pobles senten ab forsa son dret á l' autonomia, per ésser civilisats la volen agermanada ab la que reconeixen en los altres tant de dret natural com en ells mateixos.

A las darrerias de l' istiu que s' acosta, s' ha de fer á Madrid una assamblea de federals de totes bandes d' Espanya per a reorganisar lo partit. Temps perdut y negoci pels foudistas y las despéseras, al meu modo de veure; que mes santament fariam los federals catalans quedantnos á casa, vall dir á Catalunya, y parlant nos ab nos de las nostras cosas, que anant á lligarnos ab la cadeneta dels acorts que 's prenguin á Madrid per majorias que serán molt espanyolas, pero de segur gens catalanas.

De las ideas l' home n' aprofita aspectes per a ferne partits, y aquests viuhem després mes de l' home que dels aspectes. Lo partit federal, si hem de parlar sense ganas d' enganyarnos ni d' enganyar als altres, tenia més de piista que de federal per molts dels nostres correligionaris de Catalunya y de fora d' ella. Per aixó s' ha mort ab en Pi y Margall, al meu entendre.

Es cert qu' encara en algunas poblacions de Catalunya hi ha bons núcleus de federals; però estich segur que, sense trigar gayre, pararán en factors electorals dels problemas que no trascendeixin més lluny del poble ó de la ciutat, si no prenem una resolució ferma salvadora, qu' enlayri los esperits catalans y dongui sanítos aprofitament á energias que d' altra modo foran perdudas.

Es hora de sunar per Catalunya: véusho aquí.

MIQUEL LAPORTA.

(*) Pera que 'ls nostres llegidors s' imposin de las corrents que dominan entre la joventut intelectual del federalisme catalá, reproduhim ab molt gust l' article de M. Laporta qu' inserta lo darrer nombre de 'Joventut'.

LO DELS JOCHS FLORALS AL CONGRÉS

Madrid, 6.

En Romero diu que tampoch ha dit res lo Govern sobre l' acort del Ajuntament de Barcelona negantse á fer las festas de la coronació.

No comprén que 'l Govern continúu impasible devant de semblants acorts, quan per qüestions electorals se suprimeixen tants Ajuntaments.

En Weyler diu que 'l Govern deplora los acorts, però los ha de respectar.

En Romero recomana als ministres que lleixin l' article 189 de la Lley municipal.

Hi intervé en Silvela. Declara que 's trova completament d' acort ab las paraules den Romero.

Deplora que 'l Govern deixi en oblit l' article 189 de la Lley Municipal.

Aplaudeix la conducta del general Bargés, però diu que no va tant lluny com en Romero, perque cal no exagerar las proporcions d' aquets fets.

Defensa la continuació de la suspensió de garantías á Barcelona.

L' estat excepcional ha de seguir tant com sigui precís per a defensa d' alts interessos.

Acaba recomanant al Govern que no 's deixi influir per certas predicacions.

Rectifica en Romero. Agraheix l' intervenció y 'l concurs den Silvela.

No s' ha referit á tot Catalunya, sinó al públich de Llotja.

Allí hi havia las autoritats y devant del insult á l' ensenya de la patria, no hi va haver cap veu que s' aixequés á protestar.

Aconsella al Govern que si no pot governar á Catalunya ab garantías, que 's retiri.

Hi intervé en Cañellas, declarant que los diputats catalanistas estiman la bandera espanyola.

A Llotja no 's va xiular la bandera, sinó la tardansa en comensar l' acte.

Tampoch se va aplaudir al arriar la bandera, sinó l' entrada de la reina de la festa.

En Romero diu que te per més exacta la versió den Bargés.

Hi intervé l' Alba. Diu que en Romero Robledo y en Silvela han convingut en la necessitat de suspendre al Ajuntament de Barcelona, per no voler fer festas.

Aixó, diu l' Alba, es una provocació.

Afegeix que la monarquia encara no está nacionalisada á Espanya.

(Grans rüorns).

L' Alba:—Aquestas mateixas paraulas las ha pronunciat lo ministre d' Obras Públicas.

Acaba dient que lo que 's va xiular á Barcelona, es lo régim vell y corromput que 'ns porta als desastres.

Ab un xiulet aixís—diu—nosaltres hi estém sempre conformes.

TEATRO CIRCO

Fa ja alguns dias, que actua en l' elegant Teatro Circo una companyia de género xich dirigida pel Mestre Taberner, que si no resulta de primera es quant menys ben passadora dintre 'l seu género. Quantas y quantas de més dolentas n' ha aplaudit nostre públich!

Però no obstant aixó, es molt escassa la concurrencia que acudeix al nomenat teatre.

Lo públich de Reus, hem de regoneixer qu' es molt especial; está completament retret del teatre y tots quants esforços fa la empresa resultan infructuosos.

Y no 'ns sugereixen aquestas observacions lo que actualment vaigi poca gent al teatre actuanthi una companyia de género xich, molt al contrari, sinó que hem tingut ocasió de convencernos ab las diferents companyias, ben notables per cert, que hem tingut á Reus d' un quant temps á aquesta part.

Per no anar més lluny, sols cal que 'n fixém ab la negativa campanya que feu la notabilíssima companyia dels senyors Balaguer y Larra, y á fé que 'l públich no podia pas

demanar mes. Companyia de primera, cartell variadíssim, tant, que sols una sola obra 's repetí y encare perque aixís ho demaná l' abono.

Nosaltres, fermos devots del art de Talia, deplorém la apatia reguant en nostre públich, puig aixó serà causa de que la empresa aburrida y cansada de perdre diners, se veigi obligada á tancar lo teatre y s'en vaigin per terra tots los seus projectes de portarnos companyias de primera.

Are mateix, deu vindre en la segona quinzena d' aquest mes la aplaudidíssima companyia que dirigeix lo senyor Thuller, y no trobariam pas gens estrany de que la empresa desenganyada y aburrida suspengués la vingué de dita companyia, ja que ab lo pas que porta la cosa, es segur qu' no faria altra cosa que afegir diners á lo perdut y 's posaria una vegada mes de relleu la poca cultura artística de nostre públich.

Nosaltres, si 'ns trobéssim en lo lloch de la empresa tancariam lo teatre y si la gent de Reus tingués desitjos de veure comedia que anés á veure las putxinelis.

Aixó y no altre cosa 's mereix.

C.

GRAVES ACUSACIONS

Lo general Primo de Rivera explaná al Senat la seva anunciada interpelació sobre las responsabilitats de la guerra.

Comensa dient que 's proposa restablir la veritat.

Que caigui—exclama—la culpa sobre den Sagasta.

Declara que lo Govern li va aconsellar que entregués las islas Filipinas als nort-americanos. Ell va refusar aquesta indicació.

A conseqüencia d' aixó en Moret va publicar un article en un periódich, injuriantlo. Aixó m' obliga á parlar ab tota claretat.

Lleigeix diferents telegramas en comprovació de las sevas afirmacions.

Lo general Primo de Rivera segueix explanant la seva interpelació sobre la pérdua de las colonias.

Ne dona la culpa als partits polítichs que tenian desastres tots los serveys y particularment al partit den Sagasta.

A afirmat que los encarregats de defensar las colonias no tenian cap mena de recursos.

Recorda las paraulas del almirall Cervera sobre la seguretat del fracás.

Entona un himne á la sortida de la escuadra de Santiago, per a anar á morir. Afirma que la escuadra va sortir perque li varen obligar.

Quan aixís se governa, no s' ha de governar més.

Enalteix l' exércit, que va ser entregat vergonyosament.

(Las paraulas del Marqués d' Estella promouén continuas interrupcions y rüorns.)

SUSCRIPCIÓN PEL MONUMENT AL DOCTOR ROBERT

	Pesetas.
Suma anterior	427
Don Domenech Freixa	2
" Pere Plana	0'50
" Joan Vall	5
" Pere Fontana	10
" P. Caselles Tarrats	10
" J. F. S.	0'50
" Enrich Izaguirre	1
" Francesch Lloveria	1
" F. Puig	0'50
" Matias Ferrando	2
" Francisco X. Pellicer	2
" Francesch Borrás	1
Suma	462'50

PUNTS DE SUSCRIPCIÓN

En la Redacció y Administració de Lo Somatent.
En la Lliga Catalanista.

En la Camiseria de don Joseph Martorell, Monterols, 40.

En la Botiga de Novetats de don March Massó, Monterols.

En la Barberia de don Joseph Arques, Monterols.

En la Llibreria de don S. Laguna, Monterols.

Y en altres punts en quins s' indica ab un cartellet especial.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL del dia 7 de Maig de 1902.

Naixements

Francisco Barenys Martí.—Joan Parés Bergalló.—Joseph Maria Aluja Pons.

Matrimonis

Francisco Perez, ab Cecilia Arús.

Defuncions

Francisca Mestres Robira, 62 anys, Santa Eulalia.—Leonor Arbós Gorge, 8 anys, Aguilá.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 7 de Maig de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetro aneroid	Grau d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	755	56			Ras
15	753	57		6'5	Nuvol

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.	Direcció	Clase	Cantit.
9	Sol 25	8	14	O.		0'0
15	Som 18		16	S.	cyn	0'8

Calendari catalá

Sant d' any.—La Ascensió del Senyor

Sant de demó.—S. Gregori

Surt lo SOL á las 4 h. y m. 49 y 's pon á las 7 h. 5 m.; surt la LLUNA á las 5 h. 16 m. y 's pon á las 7 h. y 53 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espinga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espinga de Francolí.

CRONICA

Sessió del Ajuntament

Presidida pels senyor Casagualda y ab assistencia dels regidors senyors Briansó, Huguet, Fábregas, Massó, Oliva, Vergés, Pamies, Montseny, Mas, Sedó, Navás, Mayner, Pallejá, Bonet, Valcorba, Rovira, Roca y Borrell, se celebrá ahir vespre la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

S' aprobá l' acta de l' anterior.

Se procedí á la votació del cárrech de tinent d' Alcalde vacant per dimissió del senyor Amar, resultant de la votació sis papéletes en blanch y tretze á favor de D. Ramón Mayner, quina votació deu repetir-se per no haver tingut majoria, quedant elegit interinament lo senyor Mayner.

S' aprobá l' estat d' ingressos y gastos de consums corresponents al passat més.

Passaren á las seccions correponents una comunicació de la "Lliga Catalanista," demanant la adhesió del Ajuntament á la suscripció oberta en aquesta ciutat per a l' monument que s' aixecará á Barcelona per a honrar la memoria del Dr. Robert.

Altra de mossén Salvador Roca oferintse gratuita nent per a la ensenyansa dels presos, una vegada que per economias s' ha suprimit aquesta plassa de la instrucció als que mes la necessitan. (¡¡¡Economias!!!)

Y a las secciones de Foment y d' Hisenda una proposició que firman quatre ó cinco señores regidors, perque s' arrendin los serveys de limpieza pública y 's que presta la brigada municipal.

Quedaren sobre la taula dos dictamens, referent un á la forma, en que 's podria amortisar lo deute que te l' Ajuntament ab la Companyia Gas Reusense pel gasto ocasionat per la illuminació pública y altre encaminat á buscar los medis de economía pera poguer portar á cap ab bon éxit l' anterior.

S' aprobaren diferents dictamens de la secció de Foment á las sollicituds d' alguns particulars pera fer obras.

També quedá per vuit dias sobre la taula un dictamen sobre la illuminació de la Plassa de Prim, quina, de aprobarse 'l dictamen, se faria per medi de dos archs voltaychs colocats en dos columnas.

S' aprobaren los expedients d' exenció legal corresponents als mossos, de justificada pobresa, Francisco Cubells Florentí y Joseph Compte Rovira.

Se concedí autorisació á don Joseph Sans pera tenir diposit domèstich de grans y farinas.

Y s' aprobaren varis comptes.

Acabat lo despaig ordinari segui una sessió borrascosa y més qua borrascosa, en que 's posaren de manifest moltes cosas que 'ns reservem pera 'l número següent, en quin seguirem la ressenya d' aquesta sessió que pasará segurament als Anals de la Historia de nostra ciutat.

Lo públich que hi assistí comentava á son gust las paraulas poch netas que desde 'l vestibul se sentian mentres l' Ajuntament estava constituït en sessió públich-secreta.

Totas las missas que desde dos cuarts de vuit á las onze del mati de demá passat, disapte, se celebrarán en la Capella del Santissim Sacrament de la parroquia Esglesia de Sant Pere Apóstol d' aquesta ciutat, serán aplicadas en sufragi de l' ánima del ilustre patriar doctor don Bartomeu Robert y sufragadas per varios amichs del plorat difunt.

Ahir tarde, á las sis, los nuvols que desde las tres s' anavan estacionant sobre nostra ciutat fins á tapar per complet lo blau del cel, nos enviaren un petit rixat que no arribá á fer fanch, quedant després Cel clar.

En alguns punts de renió 's comentava calurosament ahir nit lo ocorregut en la sessió del cap-vespre.

Los possibilistas gubernamentals, que manejan lo tinglado administratiu se van manifestant devant de la opinió tal com son y aixis los jutja ja lo poble á mida que va coneixent los seus fets.

Ahir va visitar aquesta ciutat lo general princep Albert de Borbón qui ab tal motiu va inspeccionar las forsas de guarnició en aquesta ciutat. Las forsas van realisar en la Plassa exercicis de cavall y de peu essent notable l' exactitut y coneixement dels moviments d' exercici que realisaren. També 'l general Borbón y Custellví va fer algunas preguntas als soldats quedant satisfet del coneixement técnic que tenen dels serveis.

Ab extraordinaria animació 's celebrá ahir nit á la "Lliga Catalanista" la conferencia que sobre llegislació catalana doná l' inteligent advocat don Ramón Vidiella, qui al final de son parlament fou justament aplaudit per la nombrosa y distingida concurrencia que l' escoltá.

L' ecclés d' original que diariament se 'ns acumula nos priva de publicar mes sovint lo folletí de la novela *Crossbat*

Quedan ab aixó contestats los lectores que 'ns han fet preguntas en aquest sentit.

L' Alcaldía ha rebut de la Comissió Liquidadora del Batalló provisional de Puerto Rico número 4 afecta al Regiment d' infantaria de Navarra número 25, una lletra de valor 56'68 pessetas, import dels alcances del soldat que sigué de dit Cos, Antón Mangrané Salvadó, qui podrá passar á recullirla en horas d' oficina.

Lo proper diumenge se posará en escena en lo teatre de la societat "La Palma," l' aplaudit drama en quatre actes, que porta per titol: "Mal Pare!"

Lo parte que avans d' anit varen redactar los metges que visitan á mossèn Jascinto Verdaguer es lo següent:

"Lo malalt segueix millor del ventrell, mes per desgracia s' accentúan los fenómenos del pit."

De tot cor sentim que no desapareixin los sintomas que fan més perillosa la malaltia del ilustre poeta.

S' ha aixecat l' comunicació als tres detinguts ab motiu de lo ocorregut en los Jochs Florals que devian celebrarse enguany.

Ab tal ocasió los presos han rebut innumbrables visitas y tota mena d' oferiments.

Desitjem s' ordeni aviat la llibertat dels detinguts.

Sembla que la ciutat de Tarrassa se prepara á dispensar un entusiasta recibiment al senyor compte de Romanones, ministre de la discutible Instrucció pública que's dona á Espanya.

Han arribat á dita població numerosos agents de policia, enviats probablement pera evitar que 's tarra-sencs s' excedeixin en las demostracions de son carinyó.

Durant lo més d' abril últim se embarcaren en lo port de Tarragona 5.161 bocoy, 1.517 botas, 912'2, 1.575'4 y 1.011'8 vi; 8.439 sachs de vellana, 3.363 sachs ametlla, 1.584 bocoy, 102'2 y 217 barrils d' oli.

Comparats aquestos datos ab los d' igual mes del any passat, acusa baixa 'l vi y alsa 'l avellana y ametlla.

Lo Governador de Castelló ha telegrafiat al Govern que no tenen cap fonament las noticias publicadas per la premsa suposant que hi havia agitació en los partidaris del pretendent á Villarreal.

Afegeix que la tranquilitat es absoluta en tota la provincia.

Per Real ordre de 29 d' Abril últim ha sigut nomenat inspector de primera ensenyansa d' aquesta provincia don Eugeni Tejero Sanchez Valladares, que servia igual càrrech á Saragossa.

Escrihen de Tarragona:

En la nit d' ahir se percibí per tota la península, especialment en las provincias de llevant, un terratremol de terra de curta duració.

A la velina ciutat serian aproximadament las tres de la matinada cuan se deixá sentir sos afectes, per pochs segons, la corrent subterranea, notantse més intensament en la part baixa de la població.

Aquí á Reus s' observá també l' lenger tremolor.

Din un confrare de Tortosa:

"Lo sabí académich Rd. P. Fita, al que deu nostra ciutat la publicació dels *Col-lo quis*, s' ha fet acreedor altre vegada á nostra gratitut, fent públich un fet de gran importancia pera la nostra historia y que tingué lloch en nostra ciutat en lo sigle XIII."

Heus aquí las noticias que referent al mateix telegrafian de Madrid:

"Baix la presidencia del marqués de la Vega de Armijo celebrá dias enrtera sessió la Academia de la Historia, en la cual le P. Fi-

ta doná una conferencia que resultá de molta importancia, desde lo punt de vista históric.

Tractá en son discurs de un concili tingut á Tortosa en primer de Juny de 1246.

Lo P. Fita demostrá ab arguments contundents que del anomenat concili nasqué la idea de la conquista de Valencia, que portá á cap don Jaume I d' Aragó.

Aquest descubriment es de molta importancia, donchs en la colecció dels Concilis tinguts á Espanya no hi figura lo de Tortosa, y si un verificat á Tarragona al any següent y que 'ls historiadors han confús ab lo primer

Lo P. Fita obtingué tots aquets detalls repassant los documents que 's guardan al archiu del monastir de Poblet."

Al tirarse á terra algunas casas del terme de Sort, s' han trobat una cantitat de monedas d' or velles de diferent tamany, suposantse que son florins aragonesos del vell condat de Ribagorza.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir 964'43 pessetas.

OH! MALALS QUE PATIU!

Recobren l' alegria, donchs en pochs dias recobraren la salut encar que sigui lo mal crónich de més de vint anys. Pera detalls lleigeixis "Milagrosos curtes ó Inyección anti-venéreo y Roob anti-sifilítico COSTANZI" en 4.ª plana.

Secció comercial

Mohiment del port de Tarragona

Entradas de avans d' ahir

De Huelva y esc., en 9 ds., v. "Alcira," ab efectes consignat á D. Anton Mas.

Despatzadas

Pera Génova y esc., v. "Alcira" ab efectes. Pera Valencia, ll. "Teresa Gélcerá," ab llastre.

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	72'21	Cubas del 68	—
Colonial	61'25	Cubas del 90	—
Orenses	25'95	Amortisable	93'95
Norts	53'85	Ob. 5 p °/o Almansa	102'50
Alicants	78'90	Id. 3 p °/o Fransas	57'62
Vitalici V.	—	Id. 3 p °/o Orense	—

PARIS MADRID

Exterior	79'27	Interior	72'25
----------	-------	----------	-------

GIROS

Paris	37'25	Londres	34'57
-------	-------	---------	-------

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	79'27
Rio Tinto.	1097—
Nortes.	186—
Alicants.	274—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa, Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, JOAQUIM SOCIATS

Carrer Santa Agna, 26.

Cotisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	72'22	BARCELONA	—
Amortisable 5 p °/o	93'90	Francas	37'25
Colonial	61'25	Lliuras	34'57
Mercantil	—	MADRID	—
Norts	53'80	Interior	72'23
Alicants	78'95	Francos	36'80
Orenses	25'90	PARIS	—
Obs. Francia 2 1/4	57'62	Exterior	79'30
Id. Almansa 5 0/0	102'50	Norts	187—
Id. Id. ayg.	—	Alicants	275—

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—Compra y venta al contat de tota clase de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

ANUNCIS PARTICULARS

MÁQUINAS PERA SULFATAR

L' acreditat lampista d' aquesta ciutat don Francisco Mata 'ns suplica fem constar que las renombradas máquinas de sulfatar sistema **Famies**, que ab tan d' éxit emplean los pajesos pera sulfatar las vinyas, foren inventadas en son taller, en quin treballava son autor y que desde la mort d' aquest las ha seguit construint lo senyor Mata en sa casa **Arrabal de Santa Agna, número 47, lampisteria**; resultant ser lo verdader antich constructor de las acreditadas **máquinas pera sulfatar sistema Famies**.

Se componen tota classe de máquinas pera sulfatar y 's cambian per las de sistema **Famies**.

Arrabal de Santa Agna, 47, Lampisteria.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA

DE **D. ANTON BARDOY**

HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

PERA LLOGAR

Ho está la casa del Arrabal baixa de Sant Pere, antiga tintoreria dels francesos.

Donarán rahó carrer de la Concepció número 1, primer.

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitució y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO-CIRCO

COMPANYIA CÓMIC-LÍRICA

dirigida per

Don Fernando Viñas y lo Mestre Taberner

GRAN FUNCIÓ PERA AVUY

Tarde, se posarán en escena las aplaudidas sarsuelas en un acte, tituladas: "Chispita ó el barrio de Maravillas," "Doloretas," y "El Guilarrico."—Nit, las sarsuelas en un acte, "La buena sombra," "El Barquillero," y "El chico de la Portera," (estreno.)

Tarde á las 8. Nit á las 9.

IMP. CARRERAS Y VILA.

BOTELLERIA MODELO

"EL PANADÉS"

LLOVERA 37.

Se expenen vins y licors de totas classes y á domicili. Preus sens competencia y classes inmillorables. Autenticitat de marcas.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE MAIG DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Maig directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés

FRANCE

LÍNEA PERA 'L BRASIL

Sortirà de Barcelona lo dia 5 de Maig pera Rio Janeiro y Santos, lo grandios y acreditat vapor francés

NIVERNAIS

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilitich

COSTANZI

Angelo Costanzi
Diputació, 435, tel. Barc.

Mils y mils de celebritats mélicas, després d'una llarga experiéncia, s'han couvensut y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlceras, flux blanch de las donas, arenilla, catarro de la "Aajige", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas, no hi ha medicament més milagrós que ls CONFITS ó Injecciones Costanzi.

També certifiem que pera curar qualsevol enfermetat Sifilitica ó herpética, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los máls efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago, després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera ls qui no vulgan usar injecciones, pessetas 5. Roob anti-sifilitich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas mélicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres a las 12.

MOTORS A GAS "CROSSLEY,"

Y MOTORS ELECTRICHS

JULIUS J. NEVILLE.-II, PLAZA DE PALACIO.-BARCELONA

Garantisem al comprador un consúm de

700 litros gas per caball hora

pera motors inferiors a 5 caballs, y

600 litros gas per caball hora

pera motors superiors a 5 caballs.

Pera motors electrichs lo consúm es de

850 a 900 watts per caball hora.

Abans que compréu motors, pera vostras industrias, examineu be lo gasto diari. A Reus es lo següent:

14 centims de pesseta per hora y caball.

pera motors a gas inferiors a 5 caballs, y

12 centims de pesseta per hora y caball

pera motors a gas superior a 5 caballs ó siga

la mitat aproximadament del que s gasta empleant motors eléctrichs.

Per lo tant, val la pena, encar que lo cost de compra siga diferent, de calcular be de quina part están las ventatjas.

VENTA A PLASSOS Y AL CONTAT

PERA REFERENCIAS Y DETALLS, DIRAJUSE, A REUS AL

GAS REUSENSE

Senyors Cornet Garcia y Companyia.—Plassa de la Llibertat

los quals s'encarregan de tot lo referent a la colocació fins que estigui posat en marxa.

GARANTISEM LO CONSÛM ABANS DIT

JULIUS G. NEVILLE.-II, PLASA DE PALACIO.-BARCELONA

LAGRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros contra la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo diposit exigut per las Lleys fiscals vigenes com garantía per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspektor del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALIATNE

Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

GRAN FONDA DE EUROPA

DE TORTOSA

A CARRECH DE

D. M. ZARAGOZA

Situada en carrer centrich ab cotxes a tots los trens.

BONAS HABITACIONS Y ESMERAT SERVEY

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema meo perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguritat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLAS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilizació d' energia a gran distancia.

Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catálachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona Andreu Caizal.—REUS.